

Møteinnkalling

Utvalg: Arbeidsmiljøutvalget
Møtested: Digitalt fjernmøte, Teams møte
Møtedato: 19.05.2021
Tid: 13:30 - 15:30

Forfall meldes til postmottak@orland.kommune.no eller på telefon 72 51 40 00, for innkalling av varamedlemmer. Varamedlemmer møter kun ved spesiell innkalling.

Innkalling er sendt til:

Navn	Funksjon	Representerer
Emil Raaen	MEDL	ORG
Arild Risvik	LEDER	ORG
Magdele Presthus Johansen	MEDL	ORG
Marit Knutshaug Ervik	MEDL	ORG
Thomas Engen	MEDL	ORG
Ann-Berit Nervik	MEDL	FAGØRL
Øyvind Wiger-Haraldsvik	NESTL	FAGØRL
Silje Haave Hernes	MEDL	NSF
Tone Hellan	MEDL	UTD
Marianne Aune	MEDL	HVOMB

Vel møtt!

Arild Risvik
Leder

Saksnr	Innhold	Lukket
	Orienteringssaker:	
OS 21/1	Planprogram for kommuneplanens samfunnsdel og kommunedelplaner for 'helse og familie' og 'oppvekst og utdanning'	
	Saker til behandling	
PS 21/4	Saksfremlegg - Opprettelse av AKAN og AKAN utvalgets mandat	

Orienteringer

- Sykefravær
- Informasjon fra BHT
- Heltidskultur
- Årsrapport AMU

Orienteringssaker:

**OS 21/1 Planprogram for kommuneplanens samfunnsdel og
kommunedelplaner for 'helse og familie' og 'oppvekst og utdanning'**

SAKSFRAMLEGG

Saksnr	Utvalg	Møtedato
21/6	Utvalg for helse og familie	12.04.2021
21/5	Utvalg for oppvekst og utdanning	12.04.2021
21/1	Utvalg for næring, arbeid og kultur	14.04.2021
21/22	Utvalg for strategi og drift	15.04.2021
21/10	Formannskap	15.04.2021
21/1	Eldrerådet	19.04.2021
21/1	Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	21.04.2021
21/36	Kommunestyret	22.04.2021
21/1	Planutvalget	27.04.2021
21/1	Ungdomsrådet	19.04.2021
	Landbruksnemnd	
21/1	Arbeidsmiljøutvalget	19.05.2021
	Trafikksikkerhetsutvalg	
21/2	Utvalg for næring, arbeid og kultur	12.05.2021

PLANPROGRAM FOR KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL OG KOMMUNEDELPLANER FOR 'HELSE OG FAMILIE' OG 'OPPVEKST OG UTDANNING'

Saksgang

Saken legges frem som politisk sak i utvalg for strategi og drift, utvalg for oppvekst og utdanning, utvalg for helse og familie, formannskap og kommunestyret. Det legges frem som orienteringssak i de øvrige råd og utvalg nevnt ovenfor. Disse kan komme med høringsinnspill når planen er lagt ut på høring. Høringsinnspillene vil da bli tatt med i sluttbehandlingen

Kommunedirektørens innstilling

Ørland kommune legger ut på høring og offentlig ettersyn følgende dokumenter:

- Planprogram for kommuneplanens samfunnsdel 2022-2034
- Planprogram for kommunedelplan for helse og familie
- Planprogram for kommunedelplan for oppvekst og utdanning

Sakens bakgrunn og innhold

17. september 2020 vedtok kommunestyret planstrategi for Ørland kommune.

Planstrategien sier at Ørland kommune skal utarbeide en ny kommuneplan, både samfunnsdel og arealdel og kommunedelplaner for Helse og familie og Oppvekst og utdanning. Dette gjelder tre separate planer som vil bli utarbeidet parallelt for å sikre sammenheng mellom dem.

Planprosess for disse planene følger reglene i plan- og bygningsloven. Første steg i disse planprosessen er at det utarbeides et planprogram som skal vise hvordan planarbeidet skal foregå. Det er utarbeidet tre planprogram, som fremmes til politisk behandling samtidig i de ulike utvalg og kommunestyret. Kommuneplanens arealdel er planlagt påbegynt tidlig i 2022, og det vil bli utarbeidet et eget planprogram til den planen da. Et planprogram må på høring til andre myndigheter og legges ut til offentlig ettersyn i seks uker, før det fastsettes av kommunestyret.

Tidsplan for vedtak av planene er sommer 2022.

Administrasjonens vurdering

Administrasjonen har utarbeidet tre planprogram som beskriver arbeid med disse tre planene. Det vises til selve planprogrammene for mer informasjon om innhold, organisering og medvirkning i planarbeidet. I planprogrammene er det lagt opp til at det utarbeides en del utredninger. For noen av disse vil det være behov for ekstern kompetanse og ressurs. Det er per i dag ikke satt av midler til innleie av eksterne for kommuneplanarbeidet. Administrasjonen vil derfor komme tilbake med en sak om behov for midler samtidig med sluttbehandlingen av planprogrammet.

Dette er første gangs behandling av planprogrammene, etter høringsperioden vil innspillene bli innarbeidet i planprogrammene, hvorefter de blir lagt fram til fastsettelse i kommunestyret. Fastsettelse av planprogram er planlagt juni 2021.

Vedlegg

- 1 Planprogram kommuneplanens samfunnsdel 2022 - 2034
- 3 Planprogram helse og familie 2022 - 2034
- 3 Planprogram kommunedelplan for oppvekst og utdanning 2022 - 2034

Saksprotokoll i Utvalg for helse og familie - 12.04.2021

Behandling:

Votering

Kommunedirektørens innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Ørland kommune legger ut på høring og offentlig ettersyn følgende dokumenter:

- Planprogram for kommuneplanens samfunnsdel 2022-2034
- Planprogram for kommunedelplan for helse og familie
- Planprogram for kommunedelplan for oppvekst og utdanning

Saksprotokoll i Utvalg for oppvekst og utdanning - 12.04.2021

Behandling:

Votering

Kommunedirektørens innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Ørland kommune legger ut på høring og offentlig ettersyn følgende dokumenter:

- Planprogram for kommuneplanens samfunnsdel 2022-2034
- Planprogram for kommunedelplan for helse og familie
- Planprogram for kommunedelplan for oppvekst og utdanning

Saksprotokoll i Utvalg for næring, arbeid og kultur - 14.04.2021

Behandling:

Utvalget tar saken til orientering, og vil komme tilbake med evt. høringssvar etter at den er behandlet i kommunestyret/lagt ut på høring.

Votering

Enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Utvalget tar saken til orientering, og vil komme tilbake med evt. høringssvar etter at den er behandlet i kommunestyret/lagt ut på høring.

Saksprotokoll i Utvalg for strategi og drift - 15.04.2021

Behandling:

Votering

Kommunedirektørens innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Ørland kommune legger ut på høring og offentlig ettersyn følgende dokumenter:

- Planprogram for kommuneplanens samfunnsdel 2022-2034
- Planprogram for kommunedelplan for helse og familie
- Planprogram for kommunedelplan for oppvekst og utdanning

Saksprotokoll i Formannskap - 15.04.2021

Behandling:

Votering

Vedtak fattet i Utvalg for strategi og drift ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Ørland kommune legger ut på høring og offentlig ettersyn følgende dokumenter:

- Planprogram for kommuneplanens samfunnsdel 2022-2034
- Planprogram for kommunedelplan for helse og familie
- Planprogram for kommunedelplan for oppvekst og utdanning

Saksprotokoll i Eldrerådet - 19.04.2021

Behandling:

Eldrerådet tar saken til orientering, og vil komme tilbake med evt. høringssvar etter at den er behandlet i kommunestyret/lagt ut på høring.

Votering

Enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Eldrerådet tar saken til orientering, og vil komme tilbake med evt. høringssvar etter at den er behandlet i kommunestyret/lagt ut på høring.

Saksprotokoll i Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne - 21.04.2021

Behandling:

Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne tar saken til orientering, og vil komme tilbake med evt. høringssvar etter at den er behandlet i kommunestyret/lagt ut på høring.

Votering

Enstemmig vedtatt

Vedtak:

Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne tar saken til orientering, og vil komme tilbake med evt. høringssvar etter at den er behandlet i kommunestyret/lagt ut på høring.

Saksprotokoll i Kommunestyret - 22.04.2021

Behandling:

Ordfører Tom Myrvold (H) fremmet følgende tilleggsforslag:

Alle kommunale saksframlegg skal for framtiden utredes ift FNs bærekraftsmål. Dette som erstatning for folkehelseperspektivet. Folkehelseperspektivet er ett av FNs 17 bærekraftsmål og vil således bli ivaretatt.

Votering

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Tilleggsforslag fremmet av ordfører Tom Myrvold (H) ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Ørland kommune legger ut på høring og offentlig ettersyn følgende dokumenter:

- Planprogram for kommuneplanens samfunnsdel 2022-2034
- Planprogram for kommunedelplan for helse og familie
- Planprogram for kommunedelplan for oppvekst og utdanning

Alle kommunale saksframlegg skal for framtiden utredes ift FNs bærekraftsmål. Dette som erstatning for folkehelseperspektivet. Folkehelseperspektivet er ett av FNs 17 bærekraftsmål og vil således bli ivaretatt.

Saksprotokoll i Planutvalget - 27.04.2021

Behandling:

Votering

Vedtak:

Planutvalget til saken til orientering.

Saksprotokoll i Ungdomsrådet - 19.04.2021

Behandling:

Ungdomsrådet tar saken til orientering, og vil komme tilbake med evt. høringssvar etter at den er behandlet i kommunestyret/lagt ut på høring.

Votering

Enstemmig vedtatt

Vedtak:

Ungdomsrådet tar saken til orientering, og vil komme tilbake med evt. høringssvar etter at den er behandlet i kommunestyret/lagt ut på høring.

Planprogram

Kommuneplanens samfunnsdel 2022-2034

Høringsutkast april 2021

Innhold

1.0 Innledning	3
2.0 Kommuneplanens samfunnsdel	4
3.0 Føringer	5
3.1 FNs bærekraftsmål	6
3.2 Liste over de viktigste nasjonale og regionale føringer	8
4.0 Utviklingstrekk i Ørland kommune	8
4.1 Befolkningsutvikling og - sammensetning	8
4.2 Folkehelse	9
4.3 Næring	10
4.4 Klima og miljø	10
4.5 Økonomi	11
5.0 Samfunnsdelens oppbygging (et godt styringsverktøy)	12
6.0 Planprosess	13
6.1 Inndeling i faser	13
6.2 Framdriftsplan	15
6.3 Organisering av arbeidet	15
6.4 Intern involvering	16
7.0 Opplegg for medvirkning (eksternt)	17
8.0 Behov for utredninger	18

1.0 Innledning

01.01.2020 ble Bjugn og Ørland kommune slått sammen til Ørland kommune. Grunnlaget for organisering av den nye kommunen ble lagt i 'avtale om sammenslåing av kommunene Bjugn og Ørland' fra 2016. For å utvikle den nye kommunen videre er det viktig at det utarbeides nye styringsdokumenter, nye kommunale planer for den nye kommunen, med det utfordringsbildet og de utviklingsmuligheter som finnes. Dette krever et godt kunnskapsgrunnlag som omfatter den nye kommunen som helhet. Det er også særdeles viktig at planene er godt forankret både politisk og i samfunnet.

Samtidig med at vi går i gang med dette arbeidet står vi midt opp i en pandemi som har store konsekvenser for hele samfunnet. Hva som er konsekvensene av pandemien på kort og lang sikt er uvisst. Det vil by på utfordringer, men erfaringene fra denne perioden vil også åpne for nye måter å tenke på rundt samfunnsutvikling, organisering av tjenester og teknologiske muligheter. Det vil være viktig å ta med kunnskap om disse konsekvensene i planarbeidet.

Målet for arbeidet med ny kommuneplan er å finne en felles utviklingsstrategi for den nye kommunen, på bakgrunn av et godt kunnskapsgrunnlag og gjennom en god medvirkningsprosess for hele befolkningen.

Kommuneplanens samfunnsdel, og kommunedelplanene skal være gode styringsverktøy, som bidrar til strategisk styring med felles satsingsområder, mål og strategier. For å bli et godt styringsverktøy er det viktig at kommunen klarer å prioritere utfordringer og satsingsområder for den kommende perioden. Planene vil danne grunnlaget for årlig revidering av handlingsplan, økonomiplan og budsjettprosess.

Et planprogram skal beskrive hvordan man skal utføre selve planarbeidet. Ørland kommune velger i dette planprogrammet å gi rom for å utarbeide et godt kunnskapsgrunnlag, og bred og reell medvirkning av befolkningen. Kommunen vil ikke binde seg fast til noen spesifikke tema eller satsingsområder i dette planprogrammet. Disse vil bli valgt i løpet av planprosessen.

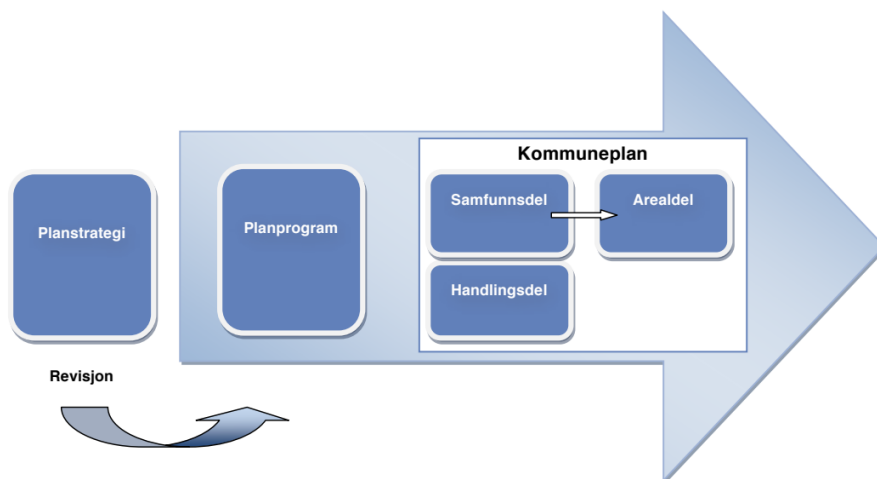
Planprogrammet har derfor størst fokus på medvirkningsprosesser, oppsett for planprosess, og utredingstema for kunnskapsgrunnlaget. Beskrivelse av føringer og utviklingstrekk er hovedsakelig begrenset til det eksisterende faktagrunnlaget.

2.0 Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel er det overordnede strategiske plandokumentet i enhver kommune, som skal ligge til grunn for både kommuneplanens arealdel, økonomiplan med handlingsdel, kommunedelplaner og øvrige planverk i kommunen.

Plan og bygningsloven §11-2 sier følgende om kommuneplanens samfunnsdel:

“Kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Den bør inneholde en beskrivelse og vurdering av alternative strategier for utviklingen i kommunen. Kommuneplanens samfunnsdel skal være grunnlag for sektorenes planer og virksomhet i kommunen. Den skal gi retningslinjer for hvordan kommunens egne mål og strategier skal gjennomføres i kommunal virksomhet og ved medvirkning fra andre offentlige organer og private.”

Figur 1 Kommuneplanprosessen

I hver valgperiode skal kommunen ta stilling til om kommuneplanens samfunnsdel, arealdel og/eller kommunedelplaner skal revideres, gjennom vedtak av en planstrategi innen ett år etter konstituering av kommunestyret.

17.09.2020 vedtok kommunestyret i Ørland kommune ny kommunal planstrategi. I kommunens planstrategi ble det vedtatt at både kommuneplanens samfunnsdel og arealdel skal revideres og at det skal utarbeides to kommunedelplaner parallelt med kommuneplanens samfunnsdel. Dette er kommunedelplaner for 'Helse og familie' og 'Oppvekst og utdanning'. I planstrategien ble det lagt vekt på at disse planprosessene blir sett i sammenheng og at det er god samordning mellom

kommunedelplanene og samfunnsdelen. Det er viktig at samfunnsdelen og kommunedelplanene bygger på hverandre. Der samfunnsdelen skal være en overordnet strategisk plan med lite sektorvis tenkning, vil kommunedelplanene ha et høyere detaljeringsnivå på mål, tiltak, resultater og økonomi for sine tema.

Det er få formalkrav til innhold og utforming av samfunnsdelen. Kommunen må tilpasse både planprosess og innhold til sine behov. Første steg i planprosessen for en samfunnsdel og for kommunedelplaner er utarbeiding av et planprogram. Planprogrammet gir rammene for senere planprosess. Her tar man stilling til hvilke føringer for planarbeidet som finnes, hvordan man ønsker å organisere og gjennomføre planprosessen, hvordan medvirkning skal foregå og hvilke utredninger som trengs.

Det er ikke uvanlig at planstrategi og planprogram for samfunnsdel (og evt. arealdel) utarbeides som ett dokument. Ørland kommune har valgt å utarbeide dokumentene hver for seg. Ved å ta kommuneplanarbeidet steg for steg er det større mulighet for å revurdere valg underveis og være mer presis i sin beskrivelse av hvert enkelt steg. Politisk involvering er også bedre sikret.

3.0 Føringer

I planstrategien ble bærekraftmålene til FN trukket frem som viktige for kommunens planarbeid. Disse samsvarer bra med de fire store utfordringene Monica Mæland trekker frem i innledningen til de nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging.

- Å skape et bærekraftig velferdssamfunn
- Å skape et økologisk bærekraftig samfunn gjennom blant annet en offensiv klimapolitikk og en forsvarlig ressursforvaltning
- Å skape et sosialt bærekraftig samfunn
- Å skape et trygt samfunn for alle

Det er FNs bærekraftsmål, og hvordan disse er tenkt brukt i videre planarbeid vi vil fokusere på i dette kapitlet.

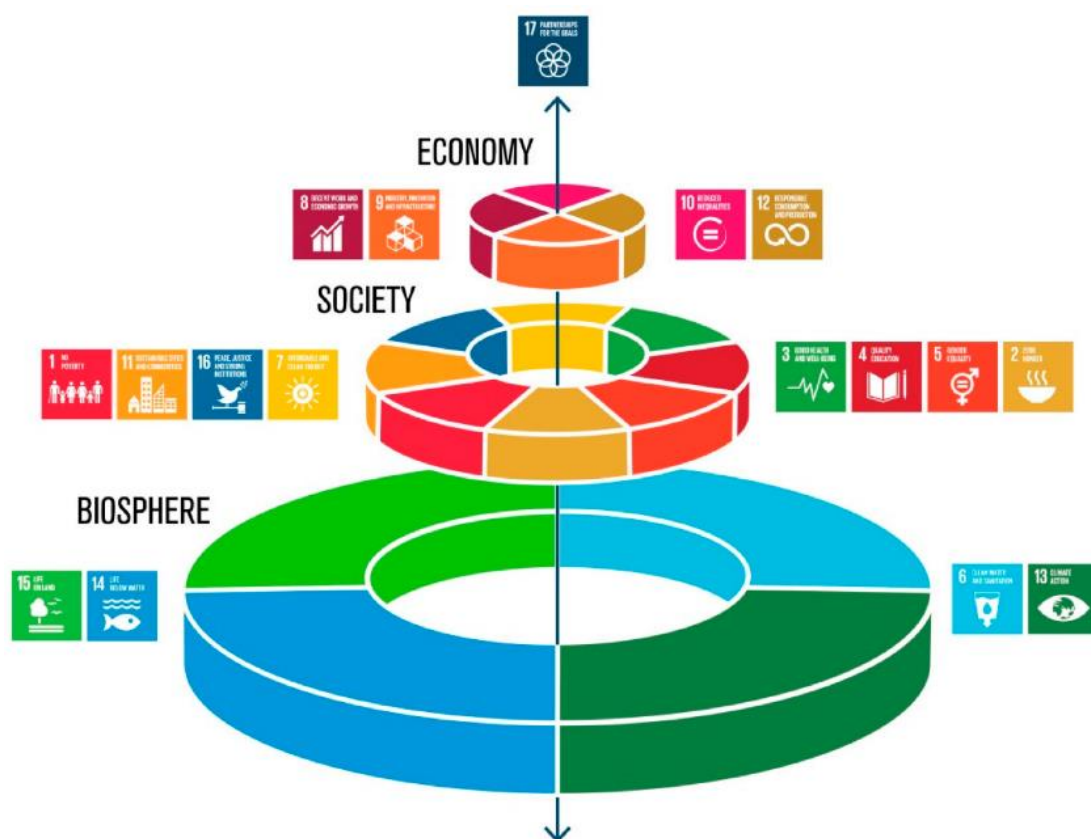
Øvrige nasjonale og regionale føringer er i all hovedsak beskrevet i kommunens planstrategi. Arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel vil selvfølgelig følge opp disse. I planprogrammet blir disse derfor bare kort listet opp, med lenke for de som ønsker å lese mer om de ulike forventninger og planer.

Konkrete lokale føringer for samfunnsplanlegging er begrenset i og med at kommunen er så ny og at det er utarbeidet og vedtatt relativt få planer eller utredninger. Vi vil derfor liste opp disse

planene under behov for utredninger. Her kan det nevnes Folkehelseoverikten, Strategisk næringsplan, arbeidsgiverpolitikk osv.

3.1 FNs bærekraftsmål

I 2015 vedtok FNs generalforsamling Agenda 2030 for bærekraftig utvikling. Agendaen har 17 utviklingsmål, som igjen er delt inn i undermål. Figur 1 blir brukt til å illustrere de 17 målene i sammenheng. Her kan man kjenne igjen de tre pilarene klima og miljø, økonomi og sosiale forhold, som lenge har blitt brukt av FN til å beskrive bærekraftig utvikling. I den nye modellen fremheves bærekraftsmål knyttet til biosfæren og planeten som grunnlaget for de andre målene. Deretter kommer bærekraftsmål for sosiale forhold og til sist mål knyttet til økonomi.

Figur 2 FNs bærekraftsmål inndelt i økologisk, sosial og økonomisk bærekraft (Stockholm Resilience Centre, 2016)

I tillegg bør det nevnes at til grunn for bærekraftsmålene er målsetningen «leaving no one behind». Dette innebærer at det skal fokuseres særlig på utsatte eller sårbare grupper i samfunnet, og at de skal få det bedre. Bærekraftsmålene kan ikke nås uten at man forplikter seg til nettopp dette. Vi viser til [FN-sambandets nettsider om bærekraftsmålene](#) for en nærmere beskrivelse.

Bruk av FNs bærekraftsmål i kommunal planlegging er fortsatt i startfasen i Norge og verden. God kunnskap om målene og kjennskap til erfaringer fra andre kommuner, spesielt hos de som jobber tett med kommuneplanprosessen, blir viktig for at målene skal bli brukt på en god måte, og få en reell relevans i planene. For at bærekraftsmålene ikke bare skal være overskrifter og strategiske visjoner er det viktig at de overordnede føringene i samfunnsdelen integreres i resten av plansystemet, som kommuneplanens arealdel, handlingsdelen, økonomiplaner og årsbudsjett. Det er her strategiske satsninger oversettes til konkret handling.

Det er flere måter å tilnærme seg FNs bærekraftsmål i kommuneplanarbeid. Ifølge rapporten [“Strekk i laget: En kartlegging av hvordan FNs bærekraftsmål implementeres i regional og kommunal planlegging \(2020\)”](#) utarbeidet av Nordlandsforskning, velger 5 av 6 kommuner å jobbe med noen spesifikke utvalgte mål. Men som det videre påpekes, ulempen med dette er at det er lett å velge mål man allerede jobber med og er gode på, fremfor de områdene man ikke er gode på. Alle de 17 målene har lokal relevans og ved å velge seg ut noen, og dermed velge bort noen andre, står man i fare for å utelate avgjørende målområder i innsatsen for bærekraftig utvikling. Dette gjelder spesielt når man velger ut noen mål framfor andre tidlig i planprosessen.

Ørland kommune velger derfor å ta med alle de 17 målene inn i planarbeidet med kommuneplanens samfunnsdel. Det er naturlig at bærekraftsmålene vil ha ulike roller og blir brukt på ulike måter i de ulike fasene i planprosessen. Kommunen vil først ha fokus på å bli kjent med bærekraftsmålene i starten av planprosessen, dette gjelder både for planleggere, politikere og befolkningen. Så vil alle 17 mål være med i utarbeidingen av kunnskapsgrunnlaget, i medvirkningsprosessen og i de diskusjonene om valg av satsingsområder. Til slutt, når satsingsområder og senere mål og strategier velges vil det helt sikkert vise seg at noen bærekraftsmål vil bli mer fremtredende enn andre. Dette vil være med å beskrive og forklare hva kommunen ønsker å satse på de kommende 4 årene.

Dette området er i rask utvikling, mange andre kommuner har nettopp, eller vil snart komme i gang med planlegging med fokus på bærekraftsmålene. Kommunen vil søke inspirasjon også hos andre kommuner, fylkeskommunen og statlige instanser for å komme frem til en meningsfull måte å bruke bærekraftsmålene i hele planprosessen.

3.2 Liste over de viktigste nasjonale og regionale føringer

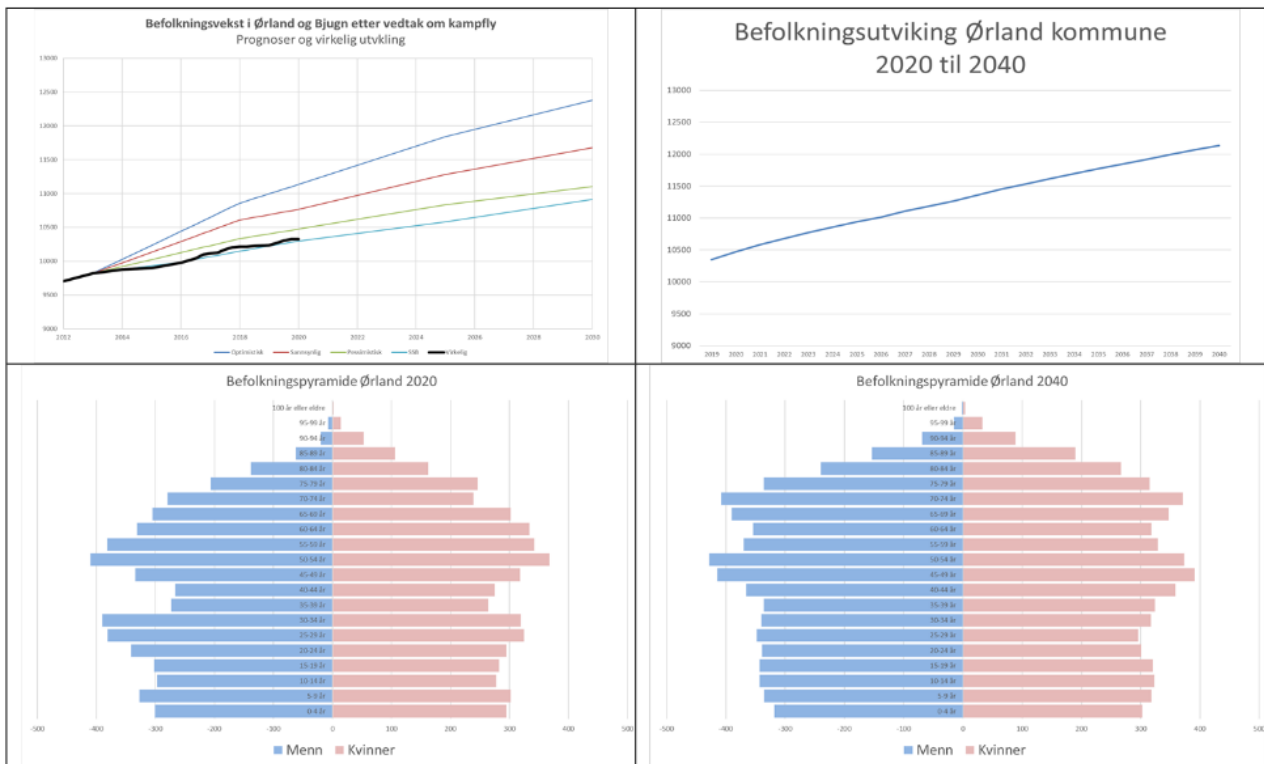
- Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023
<https://www.regjeringen.no/contentassets/cc2c53c65af24b8ea560c0156d885703/nasjonale-forventninger-2019-bm.pdf>
- Scenarioer for offentlig sektor i 2040
<https://www.regjeringen.no/contentassets/b77a320ef78c4c6bbcd261e1d49c68bd/scenarioer-for-offentlig-sektor-i-2040.pdf>
- Trøndelagsplanen 2019 – 2030
<https://www.trondelagfylke.no/contentassets/f267b3c304ea4c3d8881f7b489a5efa4/trondelagsplanen-2019-2030.pdf>
- Regional planstrategi 2020-2023:
<https://www.trondelagfylke.no/contentassets/67a56bd8148a44348b7fd498f0ba3792/regional-planstrategi-3juli.pdf>

4.0 Utviklingstrekk i Ørland kommune

Dette kapittelet vil belyse utviklingstrekk for ulike tema i Ørland kommune. Temaene er et utvalg basert på tidligere strategidokumenter i den nye kommunen, som planstrategi, økonomiplan og folkehelseoversikten og igangsatt arbeid med næringsplanen. Målet er å få et overordnet bilde av utviklingstrekkene i kommunen, men uten å legge sterke føringer for det videre arbeidet i samfunnsdelen. Satsingsområder med prioriterte utfordringer og muligheter vil komme fram i den første fasen av arbeidet med samfunnsdelen, gjennom bred involvering av innbyggere og utarbeiding av kunnskapsgrunnlag.

4.1 Befolkningsutvikling og - sammensetning

Befolkningsvekst har de siste årene fulgt SSB sin befolkningsframskriving. Dette til tross for at kommunene forventet en betydelig høyere vekst etter at det i 2012 ble besluttet at Norges kampflybase skulle ligge i Ørland.

Figur 3 Befolkningsutvikling Ørland kommune

Figurene viser hvordan utviklingen har vært og er predikert at vil bli fram mot 2040. Det er også vist hvordan befolkningssammensetningen vil endre seg de neste 20 årene, og at det er spesielt blant de eldre befolkningsveksten vil bli framtreddende. Folkehelseoversikten fra 2020, viser at mellom 2010 – 2020 har det vært nedgang i antall barn i kommunen (0-17 år) og økning i antall eldre (67+). I samme periode har det vært en økning i antall innvandrere på 155%.

4.2 Folkehelse

I 2020 ble det utarbeidet en folkehelseoversikt for Ørland kommune, som tar for seg helsetilstand og påvirkningsfaktorer for kommunen 2020 – 2024. I denne oversikten kommer det fram noen punkt der kommunen skiller seg fra landsgjennomsnittet. Dette gjelder blant annet at det er en høyere andel barn som bor i lavinntektsfamilier, lese- og regneferdigheter er lavere, høyt frafall i videregående skole, og en lav andel som tar høyere utdanning. I Ørland kommune er det en økning i andel elever på ungdomskolen som opplever mobbing, tallene på ensomhet og depressive sykdommer i videregående skole er høye. Det er en høy andel menn og kvinner som rapporterer om dårlig selvopplevd helse, og 1/3 av ungdom har kroppsmasseindeks tilsvarende overvekt/fedme.

4.3 Næring

Ørland kommune er en kommune i sterk vekst, særlig innenfor offentlig sektor gjennom utbyggingen av Norges eneste kampflybase. I løpet av de siste 10 årene har kommunen også hatt en betydelig næringsvekst innen marin sektor, med en samlet omsetning rundt 6 milliarder kr i 2018. Innenfor landbruk har kommunen fokusert på å stimulere til utvikling og investering.

I en kommune med en så stor offentlig sektor som Ørland, vil det være avgjørende å legge til rette for utvikling og vekst i privat sektor, for å unngå å være for ensidig avhengig av utviklingen i offentlig sektor.

I avtalen om sammenslåing av kommunene Bjugn og Ørland (21.04.2016) ble det lagt vekt på at Ørland kommune skal ha et sterkt samfunns- og næringsutviklingsperspektiv. Sentrale fokusområder for å lykkes med samfunns- og næringsutvikling i den nye kommunen har vært:

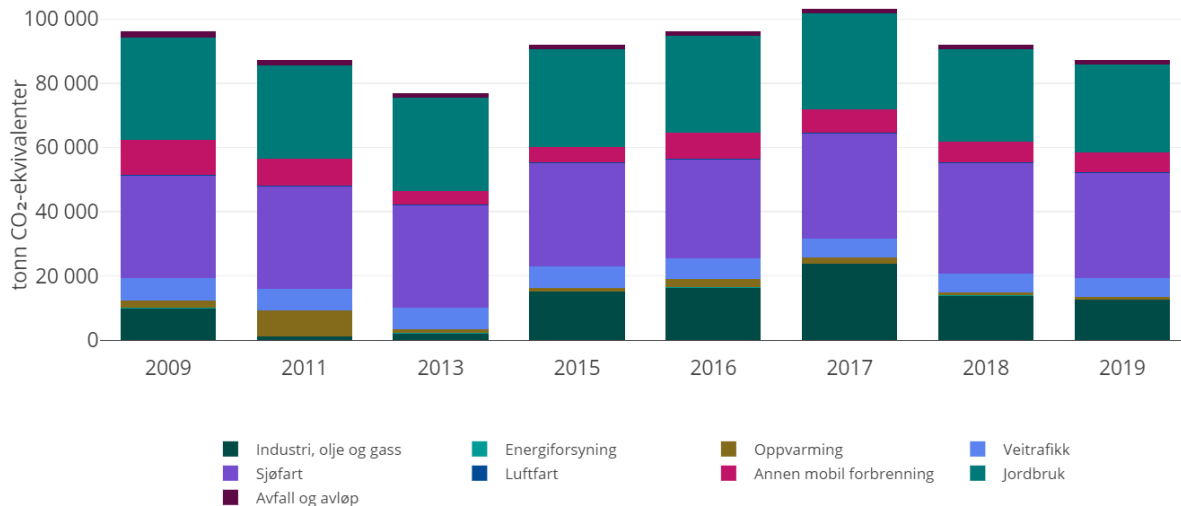
- Etablere «Næringens hus» i rådhuset på Brekstad
- En samordnet areal- og samfunnsplanlegging i et felles bo- og arbeidsmarked
- Utnytte muligheter for ny nærings- og industriutvikling
- Utvikle enda bedre samferdselsløsninger for bo- og arbeidsmarked

4.4 Klima, naturmangfold og miljø

Ørland kommune har svært mye av verdifulle naturmiljøer. Dette er et ansvar som har blitt vist mye oppmerksomhet lokalt, men også nasjonalt og internasjonalt. Kommunen har blant annet flere Ramsar-områder og statlige myndigheter har startet en verneprosess for marine verdier i store sjøområder nordvest i kommunen.

Kommunen har også flere særlig verdifulle kulturlandskap og kulturminner. Her må selvfølgelig kulturlandskapet rundt Austrått og selve Austråttborgen nevnes, men også for eksempel Valseidet og nordsiden av Koet.

Ørland kommune er et viktig trafikknutepunkt og en stor landbrukskommune. Dette vises godt på statistikk for klimautslipp. Innfor disse temaene er det svært utfordrende for kommunen alene å gjøre endringer som påvirker klimautslippene.

Figur 4 Sektorfordelte utslipp per år i Ørland kommune (Miljødirektoratet)

Kommunens utfordringer innenfor landbruk er sammensatt. Halvparten av utslippet er fra fordøyelsesprosesser i husdyr. Samtidig er husdyr en viktig faktor for variert landbruk og for kulturlandskap. Innenfor sjøfart kan teknologi bidra med reduksjon av klimautslipp. Persontrafikk utgjør 1/3 av utslippet. Her er det et pågående skifte med elektrifisering av båtene som kommunen kan ta aktiv del i.

Klimatilpasning er et tema som berører Ørland kommune sterkt. Store deler av gamle Ørland kommune kan potensielt bli berørt av havnivåstigning. Sentrene Brekstad og Bjugn er også utsatt for havstigning og delvis store nedbørsmengder.

4.5 Økonomi

I de tidligere Ørland og Bjugn kommuner er det investert store beløp de senere årene. Kommunen har store realverdier i bygningsmasse. Bygningsmassen gir betydelig kapasitet for videre vekst og utvikling i kommunen, samtidig som nye bygg gir nye driftskostnader. Kommunen har svært høy gjeld og det er ikke rom for nye store investeringer de neste årene (planstrategi).

Kommunen er en lavinntektskommune som må bruke mer enn det dobbelte av medianen i kommune-Norge i prosent av inntekter på å betjene gjeld hvert år. Ørland kommune driver marginale tjenester. Vi bruker mindre enn mange andre sammenlignbare kommuner på de store tjenestene våre og vi har et svært begrenset innsparingspotensial i driften av tjenestene da vi ligger på normkrav (budsjett- og økonomiplan 2021-2024)

5.0 Samfunnsdelens oppbygging (et godt styringsverktøy)

Kommuneplanens samfunnsdel som skal utarbeides nå er den første etter kommunesammenslåingen 01.01.2020. Et godt og bredt kunnskapsgrunnlag for den nye kommunen er derfor viktig for å få et felles utgangspunkt for valg av retning for den nye kommunen. Dette gjelder Ørland kommune som samfunn, men også Ørland kommunes organisasjon. Vurderinger av strukturer og organisering av tjenestetilbudet innenfor de rammene kommunen har, er en naturlig og viktig del av arbeidet med samfunnsdelen.

Det er få formalkrav til innhold og utforming av samfunnsdelen. Det er opp til hver enkelt kommune å tilpasse samfunnsdelen til sine behov. For at samfunnsdelen skal bli et godt styringsverktøy er det viktig å utvikle et tydelig og sammenhengende hierarki for satsingsområder, delmål og strategier.

Satsingsområder: Områder eller tema det skal fokuseres spesielt på og gis særlig oppmerksomhet i kommende tidsperiode. Satsingsområdene bør ha en sammenheng med eksterne krav og forventninger, og vil bli valgt basert på involvering av innbyggere, politisk medvirkning og kunnskapsgrunnlag. Satsingsområder er gjerne sektorovergripende.

Satsningsområdene blir videre konkretisert gjennom delmål, og strategier som sier noe om hvordan delmålene skal oppnås. I den tilhørende handlingsdelen konkretiseres strategiene og gjennomføringen av dem.

Delmål: Delmål beskriver hva man vil oppnå. Ideelt sett skal de kunne defineres konkret, være målbare, realistiske og tidsbestemte. Delmål konkretiseres gjennom strategier

Strategier: Strategiene i samfunnsdelen skal si noe om hvordan delmålene skal oppnås. De skal likevel være overordnede i samfunnsdelen.

Handlingsdelen: Her beskrives konkrete tiltak som skal gjennomføres. Handlingsdelen har en tidshorisont på 4 år, og revideres årlig. Utarbeiding og revidering skjer sammen med revidering av økonomiplan.

I tillegg til de ovennevnte kan kommunen velge å utarbeide en **visjon**, dette er et slagord eller fremtidsrettet beskrivelse av hvordan kommunen ønsker å bli, og skal motivere de som bor, jobber

og ønsker å etablere seg i kommunen. En visjon kan utarbeides i sammenheng med satsingsområdene.

Arealstrategi: Det anbefales at kommunene i kommuneplanens samfunnsdel utarbeider en arealstrategi. Dette er spesielt interessant for en sammenslått kommune som Ørland. I dag er det de to arealplanene og arealstrategiene for gamle Ørland og Bjugn kommuner som legger grunnlaget for arealbruk og geografisk organisering i Ørland kommune. En viktig oppgave i kommuneplanarbeidet blir å jobbe fram en felles overordnet arealstrategi. Dette må også ses i sammenheng med regional og nasjonal utvikling. Den overordnede arealstrategien samfunnsdelen vil være grunnlaget for de konkrete valgene om arealbruk som tas i kommuneplanens arealdel.

Visuell framstilling, form og språkbruk i samfunnsdelen er viktige virkemidler for at planen skal bli et godt styringsverktøy. Samfunnsdelen kan ikke være for altomfattende, språket må være forståelig, og den visuelle framstillingen bør være ryddig og engasjere leseren. Det er viktig å påpeke at selve samfunnsdelen bør være kort og konsis. Faglige utredninger og beskrivelser (kunnskapsgrunnlaget) bør være separate, eventuelt som vedlegg til selve planen. Samfunnsdelen skal beskrive de satsingsområdene, delmål og strategier som er valgt, ikke være en uttømmende beskrivelse av hele kommunen og alle sektorene i kommunen.

6.0 Planprosess

Planprosessen til kommuneplanens samfunnsdel vil bli delt inn i to faser, med en tredje tilhørende fase for handlingsdelen. De tre fasene vil avsluttes med politisk vedtak. Dette vil bidra til å sikre politisk involvering og engasjement underveis i planprosessen, og sørge for at grunnlaget samfunnsdelen bygger på er politisk forankret før sluttbehandling.

6.1 Inndeling i faser

Fase 1 Satsingsområder

Som ny sammenslått kommune er det i dag få politiske føringer for hvilken retning kommunen skal ha framover. *I fase 1 er målet å vedta satsingsområdene i samfunnsdelen, altså hvilke temaer kommunen skal fokusere på de neste årene.*

Satsingsområdene som velges skal baseres på en åpen og bred involvering av innbyggere, ansatte i kommunen og næringsliv, kunnskapsgrunnlag fra utredninger og involvering av politikere. Fase 1

skal brukes til å legge føringer og styre fase 2. Utarbeiding av kunnskapsgrunnlaget vil hovedsakelig skje i denne fasen.

Fase 1. Satsingsområder (hva skal vi ha fokus på?)

- Bred og åpen medvirkningsprosess
- Kunnskapsgrunnlaget utarbeides
- Politisk involvering og til slutt forankring ved vedtak

Fase 2 Mål og strategier

I fase 2 skal det utarbeides mål og overordnede strategier basert på satsingsområdene som ble vedtatt i fase 1. I denne fasen er medvirkningen i større grad målrettet og bruker kunnskapsgrunnlaget aktivt. Det blir viktig å ha tett samarbeid med ulike faggrupper både i og utenfor kommunen.

Fase 2. Mål (hva vil vi oppnå) og strategier (hvordan skal vi oppnå det?)

- Målrettet medvirkning, bruk av fokusgrupper
- Utvide kunnskapsgrunnlaget om nødvendig
- Politisk involvering
- Høring og endelig vedtak av kommuneplanens samfunnsdel

Fase 3 Handlingsdel

Handlingsdelen er ikke en del av kommuneplanens samfunnsdel, men et separat dokument. Handlingsdelen rulleres årlig, sammen med kommunens økonomiplan. Her skal samfunnsdelen realiseres i konkrete tiltak. Det forutsettes at handlingsdelen med økonomiplan følges opp i det årlige budsjettet

Fase 3. Handlingsdel

- Samfunnsdelen realiseres i konkrete tiltak
- Lages sammen med økonomiplan, følges opp i budsjett
- Rulleres årlig

6.2 Framdriftsplan

År	2021				2022				2023	
Plan/kvartal	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
Kommuneplanens samfunnsdel	Planprogram Samfunnsdel Handlingsdel									
	Førstegangs behandling: Strategi og drift 15.04 Kommunestyret 22.04 Vedtak: Kommunestyret 17.06		Fase 1 Valg av satsingsområder Vedtak: desember 2021		Fase 2 Valg av mål og strategier Vedtak: juni/august 2022		Fase 3 Handlingsdel med økonomiplan Vedtak: sammen med budsjett desember 2022			
Kommuneplanens Arealdel	Planprogram Arealdel									
Kommunedelplan Oppvekst og utdanning	Planprogram Utarbeiding av kommunedelplanene Handlingsdel									
Kommunedelplan Helse og familie	Førstegangs behandling: Helse 12.04 Oppvekst 12.04 Vedtak: Kommunestyret 17.06		Fase 1 Valg av satsingsområder Vedtak: desember 2021		Fase 2 Valg av mål og strategier Vedtak: juni/august 2022		Fase 3 Handlingsdel med økonomiplan Vedtak: sammen med budsjett desember 2022			

6.3 Organisering av arbeidet

Kommunestyret i Ørland kommune vedtar planprogrammet og kommuneplan. Ulike utvalg og kommunestyret vil bli involvert i prosessen gjennom drøftinger. Utkast til planprogram vil legges fram som sak for utvalg for Strategi og drift før behandling i kommunestyret.

Administrativ styringsgruppe:

Kommunedirektørens ledergruppe fungerer som administrativ styringsgruppe for arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel, og kommunedelplanene for helse og familie, og oppvekst og utdanning.

Arbeidsgruppe for kommuneplanens samfunnsdel

Det er opprettet en arbeidsgruppe for kommuneplanens samfunnsdel med tre representanter fra plan og forvaltning, og en representant hver fra: Helse og familie, Oppvekst og utdanning, Næring og Personal.

Arbeidsgruppe har som oppdrag å gjennomføre planarbeid for kommuneplanens samfunnsdel og koordinere dette arbeidet med planprosessen for kommunedelplan for Helse og familie og Oppvekst og utdanning. Det tas forbehold om at medlemmer i arbeidsgruppa kan endres ved behov.

Per nå har arbeidsgruppa følgende medlemmer:

- Petra Roodbol-Mekkes, plan og forvaltning
- Mari Sørli, plan og forvaltning
- Kristina Stendal Karlsen, plan og forvaltning
- Anne Murvold Risvik, oppvekst og utdanning
- Anna Lyngstad, helse og familie
- Arne Martin Solli, næring
- Per Erik Lyngstad, personal

6.4 Intern involvering

Ansatte i kommunen

Parallelt med kommuneplanarbeidet er det satt i gang en prosess for ny arbeidsgiverpolitikk med tilhørende verdier og nye etiske retningslinjer. Forslagene skal utvikles gjennom involverende prosesser som mobiliserer hele organisasjonen og gir godt eierskap. Prosessen skal skape en sterk vi-følelse i organisasjonen og oppslutning om en arbeidsgiverpolitikk som støtter opp om de mål og den retning som kommunen har satt. Dette kobles til kommuneplanens samfunnsdel under delen som tar for seg kommunen som organisasjon.

Alle ansatte vil også bli oppfordret til å delta aktivt i medvirkningsprosessen som vil bli lagt opp for hele befolkningen i fase 1.

I fase 2 vil ansatte i kommunen være viktige ressurspersoner, og involveres aktivt i prosessen gjennom for eksempel faggrupper.

Politisk forankring

Politisk forankring og eierskap er helt essensielt for at kommuneplanen skal bli brukt som styringsverktøy. Målet gjennom hele prosessen er å forankre arbeidet godt politisk.

Det vil bli arrangert politiske verksteder i de ulike fasene, der kunnskapsgrunnlag fra øvrige medvirkningsprosesser og utredninger bearbeides. Underveis i prosessen vil de bli oppdatert på status i arbeidet, både gjennom de ulike utvalgene og direkte i kommunestyret.

De ulike utvalgene vil også bli viktig i fase 2, når satsingsområdene er valgt og det skal utarbeides delmål og strategier. Det legges opp til aktiv involvering av utvalgene.

Politisk tilstedeværelse kan også være viktig i involvering av innbyggere, og politikere vil bli invitert til å være til stede på aktiviteter der innbyggere involveres i planarbeidet.

7.0 Opplegg for medvirkning (eksternt)

I planstrategien blir det lagt vekt på at revideringen av kommuneplanen skal baseres på en grundig og bred medvirkningsprosess. Dette er i tråd med FNs bærekraftsmål som legger stor vekt på involvering av innbyggere og samarbeid på tvers av sektorer for å oppnå et bærekraftig samfunn. For en nylig sammenslått kommune er kanskje involvering av innbyggere ekstra viktig, fordi det kan bidra til å skape tillit og samhold på tvers av de gamle kommunegrensene. I tillegg sikrer det at plan og tiltak samsvarer med befolkningens interesser og behov. Når innbyggere deltar i prosessen får de eierforhold til resultatet, og det vil være lettere å gjennomføre planens tiltak i praksis.

Med en bred medvirkningsprosess legger vi til rette for at innbyggere kan ha reell innflytelse på rammene som legges for samfunnsutviklingen. Det er et mål at sivilsamfunnet ikke bare skal medvirke, men ha reell innflytelse. Det fordrer at innbyggerne involveres tidlig i prosessen, før viktige beslutninger allerede er tatt.

I dette planarbeidet vil det gjennomføres en felles medvirkningsprosess for samfunnsdelen og kommunedelplanene for «oppvekst og utdanning» og «helse og familie». Et av hovedmålene er å peke ut en utviklingsretning for den nye kommunen, og motivere flest mulig til å komme med innspill. I tillegg vil det være fokus på å få innspill fra barn og unge, seniorer, frivillige lag og organisasjoner, næringsliv og ansatte og politiske råd og utvalg i Ørland kommune. Eksisterende nettverk og etablerte møteplasser som frivilligheten, lag og foreninger, grendekontakter og skoler og barnehager vil bli benyttet aktivt for å nå så bredt ut i samfunnet som mulig.

Innspill fra næringslivet er selvfølgelig viktig for kommuneplanens samfunnsdel. Det er allerede gjennomført en omfattende medvirkningsprosess i forbindelse med utarbeidelse av næringsplanen. Innspillene i denne prosessen vil videre bli brukt i arbeidet med samfunnsdelen. Næringsplanen vil være et viktig kunnskapsgrunnlag i samfunnsdelen.

Følgende arenaer/metoder er tenkt brukt:

Fase1: bred og åpen medvirkning

Formell høring av planprogram

- Annonsering i Fosna folket og på kommunens nettside og facebookside
- 6 ukers høringsfrist (april – juni 2021)

Nettside/digital portal for kommuneplanarbeidet

- Hele planperioden
- Oppdatert med nyheter, kunnskapsgrunnlag osv.
- Mulighet for å gi tilbakemeldinger

Digital spørreundersøkelse

- Spørreundersøkelse med åpne spørsmål som dekker de ulike temaene i samfunnsdelen
- Engasjere flest mulig i befolkningen, bl.a. gjennom lag og foreninger

Oppgaver for barn og ungdom

- Gjennom skoler og barnehager blir barn og unge involvert i planarbeidet

Fysiske medvirkningsarenaer

- For å nå ut til de som ikke ønsker/kan bidra gjennom den digitale undersøkelsen
- For eksempel gjennom grendekontakter, frivillighetssentralen, kvalifiseringsenheten.

Fase 2: målrettet medvirkning med fokusgrupper

- Avhengig av satsingsområdene som blir valgt i fase 1
- Bruk av eksisterende arenaer frivilligheten, lag og foreninger, grendekontakter osv.
- Ansatte i kommunen
- Råd og utvalg
- Eksempler på aktiviteter: Barnetråkk, gjestebud, dialogkafeer, fokusgrupper,...

8.0 Behov for utredninger

Det finnes i dag svært få oversiktsdokumenter for hele kommunen. Det finnes heller ikke noen god oversikt over de utredningene som har blitt gjort. Dette betyr at en stor del av kommuneplanarbeidet i fase 1 blir å samle og sammenstille de utredningene som finnes, og å utarbeide nytt kunnskapsgrunnlag på de områdene det trengs. Dette vil ikke bare være svært verdifullt for arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel, men også kunne brukes senere i andre prosesser. Samtidig er det viktig å ha et realistisk ambisjonsnivå som samsvarer med tidsplanen

som er satt. For utredningsbehov innenfor Helse og familie og Oppvekst og utdanning vises det til planprogrammene for disse sektorene, disse gjentas ikke her.

Ørland kommune har utarbeidet eller i igangsatt flere utredninger det siste året. Disse vil bli tatt med i kunnskapsgrunnlaget, dette gjelder blant annet:

- Folkehelseoversikt
- Strategisk Næringsplan
- Økonomiplan og KS utredning i forbindelse med sammenslåing
- Helhetlig ROS-analyse
- Eiendomsstrategi (for kommunale bygg)
- Arbeidsgiverpolitikk
- Oversiktsdokument klima, naturmangfold og miljø

På bakgrunn av kunnskapsgrunnlag og utviklingstrekk foreslås å utarbeide følgende oversiktsdokumentene:

- Oversiktsdokument Demografi (Ørland i tall)
- Oversiktsdokument Arealbruk (Ørland i kart)
- Oversiktsdokument Forsvaret og kampflybaseutvikling
- Oversiktsdokument Kulturminner og kulturmiljø
- Oversiktsdokument Samferdsel, infrastruktur og trafiksikkerhet
- Oversiktsdokument Idrett, friluftsliv og kultur
- Oversiktsdokument Trender for samfunnsutvikling og teknologisk utvikling
- Oversiktsdokument Organisering av kommunale tjenester og regionalt samarbeid

Oversiktsdokumentene vil beskrive status, forventet utvikling og mulige strategier for utvikling framover.

I de ulike utredninger vil det bli lagt vekt på sammenligning med andre kommuner som har likhetstrekk med Ørland kommune. Avhengig av utredningen kan dette være andre forsvarskommuner, kommuner med stor utvikling i blå næring, eller kommuner i samme KOSTRA-gruppe.

Noen av de nevnte utredninger vil kunne gjennomføres av kommunens egne ressurser, men andre vil kreve ekstern kompetanse og ressurser. Det vil bli utarbeidet en mer detaljert plan for dette i løpet av vår og sommer 2021.

Planprogram

Kommunedelplan helse og familie 2022 - 2034

Høringsutkast april 2021

Innhold

1.0 Innledning.....	3
1.1 Formål med planarbeidet	3
1.2 Arbeidet med planen	3
2.0 Kommunedelplan helse og familie	5
2.1 Avgrensninger i planen	5
2.2 Organisasjonskartet for helse og familie	6
3.0 Føringer	7
3.1 Internasjonale føringer	7
3.2 Nasjonale føringer	7
3.3 Regionale føringer	8
3.4 Lokale føringer	8
4.0 Utviklingstrekk i Ørland kommune.....	9
4.1 Utviklingstrekk	9
4.2 Behov for helsetjenester	9
4.3 Folkehelseoversikten	10
5.0 Kommunedelplanens oppbygging.....	11
5.1 Framdriftsplan med planer og frister	11
5.2 Organisering av arbeidet	12
6.0 Planprosess.....	13
7.0 Opplegg for medvirkning.....	14
8.0 Utredninger	15

1.0 Innledning

I tråd med vedtatt planstrategi 17.09.2020 skal Ørland kommune gjennomføre parallelle planprosesser for kommuneplanens samfunnsdel, kommunedelplan for oppvekst og kommunedelplan for helse og familie. Samfunnsdelen er det overordnede styringsdokument for kommunen, og de overordnede målene i samfunnsdelen skal konkretiseres i kommunedelplanene.

Som grunnlag for planarbeidet utarbeides det planprogram for hver av planene som sendes på høring sammen med varsel om oppstart av planarbeidet. Et planprogram skal beskrive planprosessen, inkludert behov for samarbeid med andre og prosesser for medvirkning. Planprogrammet skal angi hvilke planalternativer som skal vurderes og hva som vil være behovet for utredninger. Forslag til planprogram legges fram for politisk behandling og sendes deretter ut på høring. Etter høringsperioden legges bearbeidet forslag fram for ny behandling, og planprogrammet vedtas endelig av kommunestyret.

1.1 Formål med planarbeidet

Formålet med planarbeidet er å få et overordnet styringsdokument for tjenesteområde helse og familie i Ørland kommune. Kommunedelplanen skal gi tydelige prioriteringer gjennom medvirkning i planprosessen. Gjennom medvirkning i planprosessen vil vi oppnå eierskap og utvikling av helse- og familietjenestene sammen med innbyggere, samarbeidspartnere, administrasjon og politikere.

Planen skal redegjøre for dagens situasjon og synliggjøre de utfordringer kommunen står overfor de kommende åra. Den skal bidra til valg av gode strategier for å møte framtida med et bærekraftig tjenestetilbud.

1.2 Arbeidet med planen

Kommunestyret i Ørland kommune vedtar planprogrammet og kommunedelplan for helse og familie. Utvalg for helse og familie involveres i planprosessen gjennom drøftinger. Planprogram og planforslag vil legges fram som saker for utvalget før behandling i kommunestyret.

I løpet av planprosessen vil eksterne miljø bli invitert inn i planarbeidet. Dette gjelder brukerorganisasjoner og brukerutvalg, frivillige lag og organisasjoner, St Olavs hospital HF v/samhandlingskoordinator, nabokommuner, fylkeskommunen, statsforvalteren, Fosen Helse IKS med flere. Tillitsvalgte og verneombud trekkes inn i arbeidet gjennom LTV-gruppene (ledere, tillitsvalgte og verneombud) på enheter og avdelinger. Hovedtillitsvalgte deltar i plangruppa. Utkast til plan vil bli drøftet i ungdomsråd, eldreråd og rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Det er opprettet styringsgruppe og prosjektgruppe som ivaretar utarbeidelse av kommunedelplanen i tillegg til en tverrfaglig arbeidsgruppe som skal se kommuneplanens samfunnsdel, kommunedelplan for helse og familie samt kommunedelplan for oppvekst og utdanning i en sammenheng.

2.0 Kommunedelplan helse og familie

Kommunedelplan for helse og familie skal bygge på kommuneplanens samfunnsdel og være retningsgivende for arbeid og prioriteringer innenfor tjenesteområdet helse og familie i Ørland kommune. Kommunedelplanen har et 12-årsperspektiv og skal ha en handlingsdel som viser hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende årene. Handlingsdelen skal revideres årlig. Planprosessen gjennomføres i tråd med de krav som stilles til kommuneplanprosesser regulert i plan – og bygningsloven §§11-12 og 11-15, og krav til medvirkning, høring og offentlig ettersyn ivaretas jf. §§5-1 og 5-2.

2.1 Avgrensninger i planen

Helse og familie inkluderer tjenestene hjemmebasert omsorg, sykehjem og heldøgns omsorg, oppfølgingstjenesten, forvaltning og administrasjon, legekantor og tjenestene i familiens hus; rus og psykisk helse, helsestasjon, svangerskapskontroll, fysio- og ergoterapi.

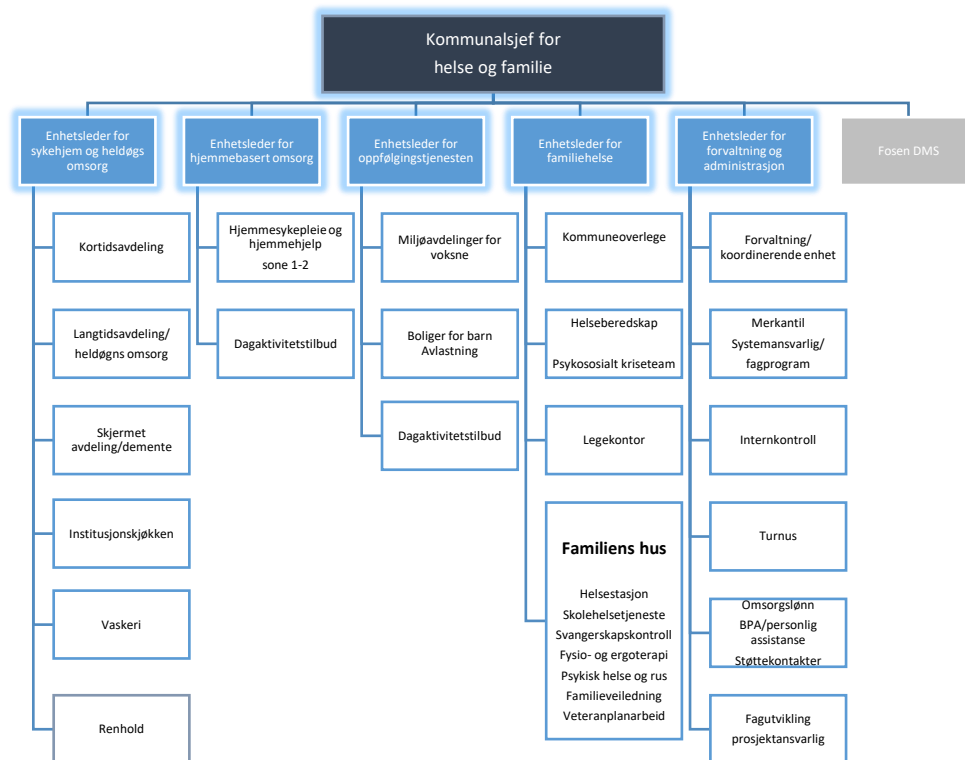
Avgrensninger i kommunedelplanen for helse og familie vil gjøres etter en prosess med kunnskapsgrunnlag for ny kommune, delutredninger og medvirkning.

Barnevern blir omtalt i kommunedelplan for oppvekst og utdanning. Barnevernsreformen som trer i kraft i 2022 skal styrke kommunenes forebyggende arbeid og tidlig innsats.

Det er i dag flere temaplaner innenfor helse og familie. Under arbeidet med kommunedelplanen vil det bli gjort vurderinger om temaplaner skal legges inn i kommunedelplanen eller om det skal revideres/utarbeides egne temaplaner på områder der det er ønske om særlig satsning eller styrking. I dag har vi følgende planer:

- Plan for psykososial omsorg ved kriser, ulykker og katastrofer (revidert 15.04.2020)
- Smittevernplan for Fosen (revidert 2020)
- Demensplan (2015-2019)
- Rus og psykisk helse (2018-2020)
- Plan for habilitering, rehabilitering og hverdagsrehabilitering (2018 – 2022)
- Pårørendeplan (2018 – 2022)
- Handlingsplan mot vold og overgrep (2020 – 2023)

2.2 Organisasjonskartet for helse og familie

Organisasjonskartet for helse og familie viser at Ørland kommune har mange fagområder med spisskompetanse. Kommunen skal planlegge og drifte tjenester til innbyggere i alle aldersgrupper og med ulike hjelpebehov. Det er viktig å styrke de enkelte fagmiljøene som vi gjør i Familiens hus, og samtidig sikre god samhandling mellom alle enhetene. Dette er vi avhengig av for å kunne gi forsvarlig helsehjelp og for å utvikle bærekraftige tjenester for fremtiden.

Systemisk tilnærming innebærer å se helse i sammenheng med alle system vi er en del av. Alle både blir påvirket og påvirkes i en gjensidig samhandling. Pårørende/familie er eksempel på system, nettverk, arbeid osv ett annet. Det betyr at det er avgjørende for egen opplevd helse hvordan man opplever å ha det i samhandling med andre både som pasient og som pårørende. Helse- og familietjenestene skal være tilpasset og "skreddersydd" til hvert enkelt individ.

3.0 Føringer

3.1 Internasjonale føringer

FNs bærekraftsmål

Høsten 2015 vedtok FNs medlemsland 17 mål for bærekraftig utvikling frem mot 2030. FN benytter følgende definisjon på bærekraftig utvikling: «*Utvikling som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov.*» Flere av de sentrale punktene har direkte eller indirekte påvirkning på helsetilstanden til befolkningen. I dette arbeidet vil FNs bærekraftsmål derfor stå sentralt nå man skal vurdere mål og strategier for planperioden.

3.2 Nasjonale føringer

Sentrale dokumenter som legger føringer for arbeidet:

- Lov om helse- og omsorgstjenester
- Lov om barnevernstjenester
- Lov om helsepersonell mv
- Lov om helsemessig og sosial beredskap
- Lov om folkehelsearbeid
- Meld. St. 47 (2009 – 2009) Samhandlingsreformen
- Meld. St. 9 (2012–2013) Én innbygger – én journal
- Meld. St. 26 (2014 – 2015) Fremtidens primærhelsetjeneste
- Meld. St. 29 (2012 – 2013) Morgendagens omsorg
- Meld. St. 15 (2017 – 2018) Leve hele livet - En kvalitetsreform for eldre
- Meld. St. 19 (2018 – 2019) Folkehelsemeldinga - Gode liv i eit trygt samfunn
- Omsorg 2020. Regjerings plan for omsorgsfeltet (2015 – 2020)
- Nasjonal strategi for frivillig arbeid på helse- og omsorgsfeltet (2015 – 2020)
- Prop. 15 S (2015 – 2016) Opptappingsplan for rusfeltet (2016 – 2020)
- Sammen om aktive liv - Handlingsplan for fysisk aktivitet (2020–2029)
- Mestre hele livet - Regjeringens strategi for god psykisk helse (2017–2022)
- Handlingsplan for allmennlegetjenesten (2020-2024)
- Nasjonal e-helsestrategi og handlingsplan (2017 – 2022)
- VI – de pårørende – regjeringens pårørendestrategi og handlingsplan (2021 – 2025)

3.3 Regionale føringer

- Utviklingsplan 2019-2035 St. Olavs hospital HF
- Samarbeidsavtale mellom St Olavs hospital HF og Ørland kommune
- Strategi og handlingsplan 2020 – 2024 Fosen helse IKS
- Veteranplan for Fosen
- Helse- og omsorgsplan Fosen 2011-2030

3.4 Lokale føringer

- Kommunal planstrategi for Ørland, kommunestyrevedtak 17.09.20 (PS 20/117)
- Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer i Ørland kommune (2020), orientering kommunestyret 17.09.20 (PS 20/108)
- Budsjett 2021 og økonomiplan 2021 - 2024 Ørland kommune, kommunestyrevedtak 19.11.202 (PS 20/132)
- Interpellasjon rus og psykiatri, kommunestyrevedtak 18.02.2021 (FO 21/1)
- Forskrift om rett til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester – kriterier og ventelister, Ørland kommune (lovdata)
- Kommuneplanens samfunnsdel (*under utarbeidelse*)

4.0 Utviklingstrekk i Ørland kommune

4.1 Utviklingstrekk

Kunnskapsgrunnlaget bygges blant annet på «oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer for Ørland kommune 2020» (sak 20/108), «analyse av nye Ørland kommunes behov for helsetjenester til befolkningen» (Sintef 2019) og utredninger i forbindelse med prosjektet ««Fremtidens helsebygg i nye Ørland kommune» (2021).

4.2 Behov for helsetjenester

Rapporten «Analyse av nye Ørland kommunes behov for helsetjenester til befolkningen» utarbeidet av SINTEF i 2019 konkluderer med følgende 8 punkt:

1. Uansett framtidige teknologiske løsninger og mobilisering av både brukere og pårørende vil befolkningsøkningen, og da spesielt økningen i de eldste aldersgruppene, kreve betydelig flere humane ressurser til helse- og omsorgstjenesten i kommunen.
2. Overføringer fra sykehus til kommunene og antall polikliniske konsultasjoner ved Fosen DMS, viser at den aller viktigste samordningen, faglig og administrativt, er knyttet til de kommunale tjenestene selv, inklusive fastleger og legevakt.
3. Det er først for gruppen 90 år og eldre at det synes som så godt som alle er brukere av kommunale tjenester. I gruppen 80-89 år er antallet registrerte brukere om lag 50 %. Da blir det en viktig oppgave å legge til rette for at andelen som klarer seg selv øker.
4. Kommunen har selv mange tilbud og tjenestetyper som også omfatter personer som ikke er ansatte i kommunene (fastlegene). Man bør ikke uten videre opprette nye tjenester fordi man mener de man har ikke fungerer slik man ønsker.
5. Det er vanskelig å hente ut data for arbeidet med psykiske lidelser, psykisk utviklingshemming og rusutfordringer. Dette trenger ikke ha noen betydning, men kan også være et uttrykk for at strukturen innen disse områdene er svakere enn for det somatiske området.
6. Behovet for flere årsverk innen sektoren vil være stort i årene som kommer. Ved siden av dette vil behovet for bedre kompetanse kanskje øke enda sterkere.
7. Institusjonstjenesten er den mest kostbare formen for tjeneste. Samtidig vil dette være nødvendig for en del brukere. Det blir viktig å finne gode løsninger for hvordan de eldre bor, slik at brukerne får oppfylt sitt ønske om å bo hjemme med en god tjeneste.

8. For de eldre kan antallet som vil være i de enkelte aldersgruppene i årene som kommer beregnes ut fra demografiske endringer. Demografien vil være den viktigste drivkraften bak behovet for flere tilbud. Hva som aksepteres og ønskes som nivå på tjenester til den yngre gruppen er noe som må diskuteres og som det ikke uten videre finnes normer for, men som er lovregulert.

4.3 Folkehelseoversikten

«Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer for Ørland kommune 2020» viser blant annet:

- Forventet en økning i andel eldre over 80 år mellom 2020 – 2040
- Nedgang i bruk av antibiotikaresepter
- Høy vaksinasjonsdekning blant barn
- Ungdom og eldre er plaget med ensomhet
- Økning i andel ungdom som er utsatt for trusler om vold
- Ørland har en høyere andel ungdom med overvekt/fedme sammenlignet med hele landet
- En økning i andel ungdom som har prøvd illegale rusmidler
- Høy andel i Ørland rapporterer om dårlig selvpålevd helse, sammenlignet med resten av Trøndelag
- Økning i andel ungdom og voksne med psykiske plager/lidelser
- Økning i antall brukere av legemidler til diabetes type 2 og personer med muskel- og skjelettplager/lidelser

5.0 Kommunedelplanens oppbygging

Kommunedelplan for helse og familie er den første planen for tjenesteområdet etter kommunesammenslåing 01.01.2020. Et godt og bredt kunnskapsgrunnlag med delutredninger vil derfor være en viktig del av kommunedelplanen. Videre vil oppbygging av kommunedelplanen være lik samfunnsdelen, som inneholder satsningsområder, mål og strategier.

Satsingsområder er områder eller tema det skal fokuseres spesielt på og gis særlig oppmerksomhet i kommende tidsperiode. Satsingsområdene vil ha en sammenheng med eksterne krav og forventninger, og vil bli valgt basert på involvering av innbyggere, politisk medvirkning og kunnskapsgrunnlag. Aktuelle satsingsområder innenfor helse og familie vil være god helseberedskap, forebygging og mestring, god helse gjennom hele livsløpet, relasjonell kapasitet for styrket samhandling og bærekraftige tjenester.

Satsingsområdene blir videre konkretisert gjennom delmål, og strategier som sier noe om hvordan delmålene skal oppnås. I den tilhørende handlingsdelen konkretiseres strategiene og gjennomføringen av dem.

5.1 Framdriftsplan med planer og frister

Framdriftsplan planprogram

- 12.04.2021 Utvalg for helse og familie – behandling planprogram
- 22.04.2021 Kommunestyret – behandling planprogram
- 03.06.2021 Høringsfrist – planprogram
- 07.06.2021 Utvalg for helse og familie – innstilling vedtak planprogram
- 17.06.2021 Kommunestyret – vedtak planprogram

Framdriftsplan kommunedelplan helse og familie:

År	2021				2022				2023	
Plan/kvartal	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
Kommuneplanens samfunnsdel	Planprogram Samfunnsdel Handlingsdel									
	Førstegangs behandling: Strategi og drift 15.04 Kommunestyret 22.04 Vedtak: Kommunestyret 17.06		Fase 1 Valg av satsingsområder Vedtak: desember 2021		Fase 2 Valg av mål og strategier Vedtak: juni/august 2022		Fase 3 Handlingsdel med økonomiplan Vedtak: sammen med budsjett desember 2022			
Kommuneplanens Arealdel	Planprogram Arealdel									
Kommunedelplan Oppvekst og utdanning	Planprogram Utarbeiding av kommunedelplanene Handlingsdel									
Kommunedelplan Helse og familie	Førstegangs behandling: Helse 12.04 Oppvekst 12.04 Vedtak: Kommunestyret 17.06		Fase 1 Valg av satsingsområder Vedtak: desember 2021		Fase 2 Valg av mål og strategier Vedtak: juni/august 2022		Fase 3 Handlingsdel med økonomiplan Vedtak: sammen med budsjett desember 2022			

5.2 Organisering av arbeidet

Kommunestyret i Ørland kommune vedtar planprogrammet og kommunedelplan for helse og familie. Utvalg for helse og familie involveres i planprosessen gjennom drøftinger. Planprogram og planforslag vil legges fram som saker for utvalget før behandling i kommunestyret.

Administrativ styringsgruppe:

- Kommunaldirektøren og kommunaldirektørens ledergruppe

Administrativ arbeidsgruppe for kommunedelplan helse og familie med følgende deltakere:

- Marit Knutshaug Ervik, kst. kommunalsjef helse og familie
- Karen Lund Rasch Aune, enhetsleder sykehjem og heldøgns omsorg
- Liz Raaken, enhetsleder hjemmebasert omsorg
- Hanne Erika Krokdal, enhetsleder oppfølgingstjenesten
- Erna Henriette Dahl Tyskø, kst. enhetsleder forvaltning og administrasjon
- Karin Helen Størseth, enhetsleder familiehelse
- Susann Haug-Hansen, driftssjef Fosen DMS/Fosen Helse
- Siw-Lindia Leirbakk Ledsaak, kommuneoverlege
- Anna Lyngstad, folkehelsekoordinator
- Karl Erik Sørensen, leder pårørendeutvalget
- Ann Berit Nervik, hovedtillitsvalgt Fagforbundet
- Silje Haave Hernes, hovedtillitsvalgt Norsk Sykepleieforbund

Det er i tillegg opprettet ei tverrfaglig arbeidsgruppe på kommunenivå for å sikre helheten i arbeidet med kommuneplanene i Ørland kommune.

6.0 Planprosess

Planprosessen gjennomføres i tråd med de krav som stilles til kommuneplanprosesser regulert i plan – og bygningsloven §§11-12 og 11-15, og krav til medvirkning, høring og offentlig ettersyn ivaretas jf. §§5-1 og 5-2.

Planprosessen vil foregå gjennom 3 faser:

- Fase 1: Satsingsområder
- Fase 2: Mål og strategier
- Fase 3: Handlingsdelen

Se «planprogram for kommuneplanens samfunnsdel» for detaljert beskrivelse av de tre fasene.

7.0 Opplegg for medvirkning

I dette planarbeidet vil det gjennomføres en felles medvirkningsprosess mellom samfunnsdelen og kommunedelplanene for «oppvekst og utdanning» og «helse og familie». Ett av hovedmålene er å peke ut utviklingsretning for den nye kommunen, og motivere flest mulig til å komme med innspill. Spesielt fokus vil det være å få innspill fra barn og unge, frivillige lag og organisasjoner, næringsliv og ansatte og politiske råd og utvalg i Ørland kommune. Det skal utarbeides en mer detaljert plan for medvirkning tidlig i planprosessen.

Medvirkningsarenaer vi har i dag innenfor i helse og familie som blir viktige i planprosessen med kommunedelplan for helse og familie:

- Pårørendeutvalg for hele helse og familie
- Politisk utvalg for helse og familie
- Ungdomsråd, eldreråd og rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne
- Pårørendeforening for langtidsbeboere på avdelingene Indigo og Blå
- Årlig vernerunde for beboere innenfor Sykehjem og heldøgns omsorg
- Foreldreråd innenfor Oppfølgingstjenesten
- Vernerunde for ansatte
- LTV-møter hver 6. uke (møter for ledere, tillitsvalgte og verneombud)
- Lokale LTV møter på avdelingene
- Utviklingsmøter/gruppemøter hver 6. uke på avdelinger
- Hovedtillitsvalgte i medlemsmøter
- Kontaktmøte mellom hovedtillitsvalgte og kommunedirektør

Se «planprogram for kommuneplanens samfunnsdel» for detaljert beskrivelse av medvirkningsprosesser.

8.0 Utredninger

Hvilke kunnskapsgrunnlag har vi?

- Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer for Ørland kommune (2020)
- SINTEF rapport (2019)
- Rapport fra fremtidens helsebygg
- Ungdata (2015, 2018, 2021)
- KOSTRA og kommunebarometer 1. halvår 2021

Hvilke utredninger foreslås gjennomført?

På bakgrunn av kunnskapsgrunnlag og utviklingstrekk foreslår administrativ arbeidsgruppe for kommunedelplan helse og familie følgende utredninger for ny kommune for å møte framtidige behov:

- Tjenesteutvikling og hensiktsmessig struktur for helse- og familietjenestene
- Organisering av fastlegeordningen
- Kartlegging av psykisk helse for barn og unge som en følge av pandemien
- Kompetansebehov, rekruttering og beholde arbeidskraft i helse- og familietjenestene
- Behov for fremtidens helsebygg – fase 3

Planprogram

Kommunedelplan oppvekst og utdanning 2022 - 2034

Høringsutkast april 2021

Innhold

1.0 Innledning	3
1.1 Formål med planarbeidet	3
1.2 Arbeidet med planen	4
2.0 Kommunedelplan oppvekst og utdanning	5
2.1 Avgrensninger i planen	5
2.2 Organisasjonskartet for oppvekst	6
3.0 Føringer	6
3.1 Internasjonale føringer	6
3.2 Nasjonale føringer	6
3.3 Regionale føringer	7
3.4 Lokale føringer	7
4.0 Utviklingstrekk i Ørland kommune	8
4.1 Dagens situasjon på oppvekstområdet	8
5.0 Kommunedelplanens oppbygging	9
5.1 Satsningsområder	9
5.2 Tidsplan	10
5.3 Organisering av arbeidet	11
6.0 Planprosess	11
7.0 Opplegg for medvirkning	12
8.0 Utredninger	13

1.0 Innledning

I tråd med vedtatt planstrategi 17.09.2020 skal Ørland kommune gjennomføre parallelle planprosesser for kommuneplanens samfunnsdel, kommunedelplan for oppvekst og kommunedelplan for helse og familie. Samfunnsdelen er det overordnede styringsdokument for kommunen, og de overordnede målene i samfunnsdelen skal konkretiseres i kommunedelplanene.

Som grunnlag for planarbeidet utarbeides det planprogram for hver av planene som sendes på høring sammen med varsel om oppstart av planarbeidet. Et planprogram skal beskrive planprosessen, inkludert behov for samarbeid med andre og prosesser for medvirkning. Planprogrammet skal angi hvilke planalternativer som skal vurderes og hva som vil være behovet for utredninger. Forslag til planprogram legges fram for politisk behandling og sendes deretter ut på høring. Etter høringsperioden legges bearbeidet forslag fram for ny behandling, og planprogrammet vedtas endelig av kommunestyret.

1.1 Formål med planarbeidet

Formålet med planarbeidet er å få et overordnet styringsdokument for tjenesteområde oppvekst og utdanning i Ørland kommune. Kommunedelplanen skal gi tydelige prioriteringer og gjennom medvirkning i planprosessen vil vi oppnå eierskap og utvikling av oppvekstområdet sammen med innbyggere, samarbeidspartnere, administrasjon og politikere.

Kommunedelplan for oppvekst skal beskrive dagens situasjonen og peke på kommende muligheter for fagområdet. Planen skal beskrive mål for det kvalitative innholdet i kommunale barnehager og skoler, PPT og kvalifiseringsenheten. I tillegg kan kommunedelplan for oppvekst gi føringer for hvordan tjenestene skal organiseres i perioden, og eventuelle lokale satsingsområder utover det lovpålagte.

Formål:

- Ørland kommune skal gi et tilfredsstillende barnehage – og grunnskoletilbud
- Ørland kommune skal gi barn og unge et helhetlig, sammenhengende og tilpasset opplæringstilbud i barnehage og grunnskole i henhold til enhver tids gjeldende føringer og lovverk.

1.2 Arbeidet med planen

Kommunestyret i Ørland kommune vedtar planprogrammet og kommunedelplan for oppvekst og utdanning. Utvalg for oppvekst og utdanning involveres i planprosessen gjennom drøfting i utvalgsmøtene. Planprogram og planforslag vil legges fram som politisk sak for utvalget før behandling i kommunestyret.

I løpet av planprosessen vil eksterne miljø bli invitert inn i planarbeidet. Dette gjelder brukerorganisasjoner og frivillige lag og organisasjoner, nabokommuner, fylkeskommunen, regionale samarbeidspartnere (BUP, politi), statsforvalteren med flere. Tillitsvalgte og verneombud trekkes inn i arbeidet der dette er relevant. Hovedtillitsvalgte deltar i arbeidsgruppa for kommunedelplan for oppvekst. Utkast til plan vil bli drøftet i ungdomsråd, eldreråd og rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Det er opprettet administrativ styringsgruppe på kommunedirektørnivå samt referansegruppe og arbeidsgruppe som ivaretar utarbeidelse av kommunedelplanen for oppvekst. Det er også opprettet en tverrfaglig arbeidsgruppe på kommunenivå som skal se kommuneplanens samfunnsdel, kommunedelplan for helse og familie samt kommunedelplan for oppvekst og utdanning i en sammenheng.

2.0 Kommunedelplan oppvekst og utdanning

Kommunedelplan for oppvekst skal bygge på kommuneplanens samfunnsdel og være retningsgivende for arbeid og prioriteringer innenfor oppvekstområdet i Ørland kommune. Kommunedelplanen har et 12-årsperspektiv og skal ha en handlingsdel som viser hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende årene. Handlingsdelen skal revideres årlig. Planprosessen gjennomføres i tråd med de krav som stilles til kommuneplanprosesser regulert i plan – og bygningsloven §§11-12 og 11-15, og krav til medvirkning, høring og offentlig ettersyn ivaretas jf. §§5-1 og 5-2.

2.1 Avgrensninger i planen

Oppvekstområdet består av 9 barnehager hvorav 4 er private barnehager og av 7 skoler hvorav 1 er privat. I tillegg består området av Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT) og kvalifiseringsenheten samt barnevernstjenesten som er organisert inn i Fosen barnevernstjeneste.

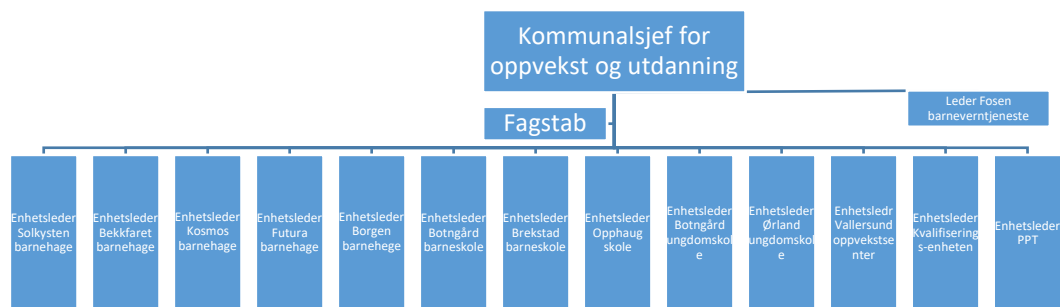
Avgrensninger i kommunedelplanen for helse og familie vil gjøres etter en prosess med kunnskapsgrunnlag for ny kommune, delutredninger og medvirkning.

Tjenester som også er viktige for barn og unge, men som ikke ligger under oppvekstområdet, er kultur og frivillighet.

Det var utarbeidet flere tema-planer i de gamle kommunene som vil være en del av kunnskapsgrunnlaget i utarbeidelsen av ny kommunedelplan. Det vil bli gjort vurderinger underveis i arbeide om temaplanene skal legges inn i kommunedelplanen eller om det skal revideres/utarbeides egne temaplaner på områder der det er ønske om særlig satsing eller styrking. I dag har vi følgende planer:

- Kostholdsplan barnehage/skole/sfo (20xx-20xx)
- Den gode overgangen i opplæringsløpet
- Lokal læreplan for godt språkmiljø (2015)
- Lokal læreplan for skolestartere (2015)
- Digital praksis – barnehage og skole i Ørland kommune, 2020
- Handlingsplan mot vold og overgrep (2020 – 2023)
- Godt psykososialt miljø i barnehagen – handlingsplan mot mobbing i barnehagen (2020)

2.2 Organisasjonskartet for oppvekst

I tillegg har Ørland kommune 4 private barnehager og 1 privat skole som drives av eksterne eiere. Ørland kommune har imidlertid et veilednings- og oppfølgingsansvar for de private enhetene og de involveres i kommunale tiltak og satsinger der hvor det er naturlig.

3.0 Føringer

I «Avtale om sammenslåing av kommunene Bjugn og Ørland 21.04.2016», er det valgt ut flere samhandlingsregler/prinsipper som skal ligge til grunn i arbeidet med å bygge den nye kommunen. Disse føringene er utdypet i vedtatt planstrategi.

3.1 Internasjonale føringer

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2020-2023 har tatt inn FNs 17 bærekraftsmål som et grunnlag for den kommunale og fylkeskommunale planleggingen. FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan, blant annet for å sikre sosial rettferdighet og god helse, og for å stanse tap av naturmangfold og klimaendringer.

Kommunedelplan for oppvekst og utdanning vil både direkte og indirekte understøtte arbeidet med å nå flere av bærekraftmålene.

3.2 Nasjonale føringer

Sentrale dokumenter som legger føringer for arbeidet:

- FN' barnekonvensjon
- Lov om barnehager med Rammeplan og andre forskrifter
- Opplæringsloven med forskrifter
- Barnevernsloven
- Lov integrering gjennom opplæring, utdanning og arbeid (integreringsloven)
- Fagfornyelsen og ny læreplan

- Lov om folkehelsearbeid (Folkehelseloven)
- Lov om miljøretta helsevern
- Meld. St. 6 (2019–2020) Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO
- Meld. St. 21 (2016–2017) Lærelyst – tidlig innsats og kvalitet i skolen
- Meld. St. 19 (2015–2016) Tid for lek og læring — Bedre innhold i barnehagen
- Meld. St. 24 (2012–2013) Framtidens barnehage
- NOU 2017: 12 Svikt og svik — Gjennomgang av saker hvor barn har vært utsatt for vold, seksuelle overgrep og omsorgssvikt
- NOU 2020: 14 Ny barnelov — Til barnets beste
- NOU 2015:2 Å høre til – virkemidler for et trygt psykososialt skolemiljø
- NOU 2015:8 Fremtidens skole – rapport fra Ludviksen-utvalget
- Inkluderende fellesskap for barn og unge – Thomas Nordahl m.fl.
- Kompetanse for framtidens barnehage - nasjonal strategiplan

3.3 Regionale føringer

- Strategisk kompetanseplan for barnehagene på Fosen (REKOM), 2019-2022
- Rammeverk for desentralisert ordning for kompetanseutvikling (DEKOM), 2018
- Plan for lærende nettverk mellom skolene i Fosen 2019 – 2021, Fosennettverket
- Plan for ekstern vurdering skole og barnehage, 2019 – 2021
- Reglement for lokal gitt eksamen Fosen, 2021
- Plan for oppfølging av nyutdannede lærere og barnehagelærere 2020/2021
- Regional plan for tilsyn i barnehager i Fosen, 2020

3.4 Lokale føringer

- Kommunal planstrategi for Ørland kommune, vedtatt 17.09.2020
- Folkehelseoversikt – oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer for ØK 2020 – 2024
- Økonomiplan for 2021 – 2024 Ørland kommune
- Samarbeidsavtale men Fosen barnevernstjeneste 2020
- BTI – samhandlingsmodell for tverrfaglig innsats
- Kommuneplanens samfunnsdel – under utarbeidelse

4.0 Utviklingstrekk i Ørland kommune

For å kunne si noe om dagens situasjon på oppvekstområdet, bygger vi på følgende kunnskapsgrunnlag:

- “Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer for Ørland kommune 2020”
- Ungdataundersøkelse mars 2021
- Kvalitetsmeldinger fra oppvekst
- Årsmelding barnehager
- Årlige rapporteringer som elevundersøkelsen, nasjonale prøver, grunnskolepoeng, ståstedsanalyser, ansatte-undersøkelser og foreldreundersøkelser
- GSI/BASIL (rapporteringsportaler oppvekst SSB)

4.1 Dagens situasjon på oppvekstområdet

I de senere år har oppvekstsektoren arbeidet bredt med særlig fokus på kvalitetsutvikling i et helhetlig perspektiv. Det har vært vektlegging av gode overganger mellom barnehage og skole, mellom barnetrinn, mellomtrinn og ungdomstrinn samt til videregående skole.

Det har vært fokus på barns læringsmiljø, relasjonsarbeid i skolen, skole – og barnehagebasert kompetanseutvikling, forbyggende tiltak og tidlig innsats sammen med betydningen av god ledelse av profesjonsfellesskapet.

Vi har med få unntak gode, tidsriktige og funksjonelle bygninger med gode utearealer. Vi har god kapasitet på barnehageplasser, stort mangfold og variasjon i barnehage tilbudet og tilfredsstillende samhandling mellom oppvekst og helse når det gjelder tiltak rettet mot barn og unge.

I planperioden vil oppvekstsektoren jobbe med:

- Økt gjennomføring av det 13-årige skoleløpet.
- Å sørge for at flest mulig får et tilfredsstillende utbytte av den ordinære opplæringen i barnehage og skole
- Innhente lokal informasjon gjennom ungdommenes egne fortellinger slik at vi bedre kan legge til rette for et rus – og voldsfritt oppvekstmiljø.
- Skape en oppvekstsektor som bidrar positivt for å fremme barns fysiske og psykiske helse, trygghet, trivsel og læring og bidra til å bedre barn og elevers opplevelse av eget læringsmiljø
- Sikre nok og riktig kompetanse til enhver tid i tjenesteområdet
- Øke den kollektive samhandlingen mellom oppvekst og helse til beste for barnet og barnets familie.

5.0 Kommunedelplanens oppbygging

Kommunedelplan for oppvekst og utdanning er den første sektorplanen for den nye kommunen etter kommunesammenslåingen 01.01.2020. Et godt og bredt kunnskapsgrunnlag med delutredninger vil derfor være en viktig del av kommunedelplanen. Videre vil oppbygging av kommunedelplanen være lik samfunnsdelen, som inneholder satsningsområder, mål og strategier:

- Kunnskapsgrunnlag (utfordringer og muligheter i planperioden)
- Satsingsområder
- Delmål
- Strategier

Arbeidet med kommunedelplan for oppvekst og utdanning vil foregå parallelt med kommuneplanens samfunnsdel og kommunedelplan for helse og familie.

Planprosessen for kommuneplanene vil bli delt inn i to faser, med en tredje tilhørende fase for handlingsdelen. De tre fasene vil avsluttes med politisk vedtak.

5.1 Satsningsområder

Områder eller tema det skal fokuseres spesielt på og gis særlig oppmerksomhet i kommende tidsperiode. Satsingsområdene bør ha en sammenheng med eksterne krav og forventninger, og vil bli valgt basert på involvering av innbyggere, politisk medvirkning og kunnskapsgrunnlag.

Satsningsområder innenfor oppvekst vil være

- Oppvekstreformen som iverksettes i 2022 og som skal fokusere på forebyggende arbeid og tidlig innsats for å sikre et godt og trygt oppvekstmiljø for barn og unge
- Økt gjennomføring av det 13-årige skoleløpet
- Helhet og sammenheng i opplæringsløpet
- Kompetanseløftet og krav om inkluderende felleskap som bidrar til endring av PPT's mandat og innhold innen 2025
- Fagfornyelsen og nye læreplaner
- Utvikling av grunnleggende ferdigheter og god språklig kompetanse
- Fokus på godt læringsmiljø for barn og elever
- Folkehelse og livsmestring
- Videreutvikling av samhandlingsmodeller oppvekst og helse
- God ledelse og styrking av profesjonsfellesskapet.
- Fokus på sunn og næringsrik mat i alle enheter

5.2 Tidsplan

Framdriftsplan planprogram oppvekst og utdanning:

- 12.04.2021 Utvalg for oppvekst og utdanning – behandling planprogram
- 22.04.2021 Kommunestyret – behandling planprogram
- 03.06.2021 Høringsfrist – planprogram
- 07.06.2021 Utvalg for oppvekst og utd. – innstilling vedtak planprogram
- 17.06.2021 Kommunestyret – vedtak planprogram

Framdriftsplan med milepæler og frister:

År	2021				2022				2023	
Plan/kvartal	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
	Planprogram				Samfunnsdel				Handlingsdel	
Kommuneplanens samfunnsdel	Førstegangs behandling: Strategi og drift 15.03 Kommunestyret 22.03 Vedtak: Kommunestyret 17.06				Fase 1 Valg av satsingsområder Vedtak: januar 2022				Fase 2 Valg av mål og strategier Vedtak: juni/august 2022	
									Fase 3 Handlingsdel med økonomiplan Vedtak: sammen med budsjett desember 2022	
Kommuneplanens Arealdel					Planprogram					
	Planprogram				Utarbeiding av kommunedelplanene				Handlingsdel	
Kommunedelplan Oppvekst og utdanning	Førstegangs behandling: Helse 12.03 Oppvekst 12.03 Vedtak: Kommunestyret 17.06				Fase 1 Valg av satsingsområder Vedtak: januar 2022				Fase 2 Valg av mål og strategier Vedtak: juni/august 2022	
Kommunedelplan Helse og familie									Fase 3 Handlingsdel med økonomiplan Vedtak: sammen med budsjett desember 2022	

5.3 Organisering av arbeidet

Kommunestyret i Ørland kommune vedtar planprogrammet og kommunedelplan for oppvekst og utdanning. Utvalg for oppvekst og utdanning involveres i planprosessen gjennom drøftinger. Planprogram og planforslag vil legges fram som saker for utvalget før behandling i kommunestyret.

Administrativ styringsgruppe:

- Kommunaldirektøren og kommunaldirektørens ledergruppe

Referansegruppe:

Referansegruppen skal delta i drøftinger og gi innspill slik at arbeidet som gjøres er kunnskapsbasert, faglig relevant og riktig prioritert i forhold til planens mål

- Alle enhetsledere skole og barnehage
- Enhetsleder kvalifiseringsenheten
- Enhetsleder PPT

Arbeidsgruppe for kommunedelplan for oppvekst og utdanning:

- Anne Murvold Risvik, fagstab oppvekst – prosjektleder planarbeidet
- Tor Eirik Solli, enhetsleder Botngård ungdomsskole
- Gunn Eva Haug, enhetsleder Opphaug skole
- Hege Hovd, enhetsleder Bekkfaret barnehage
- Jim Godø, enhetsleder PPT
- Magdele P. Johansen, Kommunalsjef oppvekst og utdanning
- Tone Helland, HTV Utdanningsforbundet

6.0 Planprosess

Planprosessen gjennomføres i tråd med de krav som stilles til kommuneplanprosesser regulert i plan – og bygningsloven §§11-12 og 11-15, og krav til medvirkning, høring og offentlig ettersyn ivaretas jf. §§5-1 og 5-2.

Forslaget til planprogram sendes ut på høring til utvalg og berørte myndigheter, interesseorganisasjoner og andre interesserte.

Planprosessen vil foregå gjennom 3 faser:

- Fase 1 Satsingsområder (hva skal vi ha fokus på?)
- Fase 2 Mål (hva vil vi oppnå) og strategier (hvordan skal vi oppnå det?)
- Fase 3 Handlingsdelen

Planprosess for kommunedelplan for oppvekst og utdanning gjennomføres parallelt med kommuneplanens samfunnsdel og kommunedelplan for helse og familie.

Se planprogram kommuneplanens samfunnsdel for detaljert beskrivelse av de tre fasene.

7.0 Opplegg for medvirkning

Det vil bli gitt mulighet for både innbyggere, interesseorganisasjoner og ansatte i kommunen til å gi innspill til innhold i kommunedelplan for oppvekst.

I dette planarbeidet vil det gjennomføres en felles medvirkningsprosess mellom samfunnsdelen og kommunedelplanene for «oppvekst og utdanning» og «helse og familie». Ett av hovedmålene er å peke ut utviklingsretning for den nye kommunen, og motivere flest mulig til å komme med innspill. Spesielt fokus vil det være å få innspill fra barn og unge slik at barn – og ungdomsstemmen kommer tydelig fram, frivillige lag og organisasjoner, næringsliv og ansatte og politiske råd og utvalg i Ørland kommune. Det skal utarbeides en mer detaljert plan for medvirkning tidlig i planprosessen.

Medvirkning vil blant annet skje igjennom

- Kunngjøringer og informasjon i lokalavisa og på sosiale media
- Informasjon og medvirkning via kommunens hjemmesider - spørreundersøkelse
- Det vil bli avholdt dialogmøter og workshops med skolenes elevråd og kommunens ungdomsråd - elever
- Temamøte med politikere i utvalg for oppvekst og utdanning
- Ansatte involveres av sine ledere på sine møtearenaer
- Kommunalt foreldreutvalg
- Samarbeidsutvalg på enhetene
- Enhetenes LTV-grupper
- Samarbeid med VGS
- SWOT-analyser

Se planprogram kommuneplanens samfunnsdel for detaljert beskrivelse av medvirkningsprosessene.

8.0 Utredninger

Kunnskapsgrunnlag:

- “Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer for Ørland kommune 2020”
- Ungdataundersøkelse mars 2021
- Kvalitetsmeldinger fra oppvekst
- PPT – faktagrunnlag for framtidig organisering og innhold (under arbeid)
- Årsmelding barnehager
- Årlige rapporteringer som elevundersøkelsen, nasjonale prøver, grunnskolepoeng, ståstedsanalyser, ansatte-undersøkelser og foreldreundersøkelser
- GSI/BASIL (rapporteringsportaler oppvekst SSB)

Hva skal utredes nærmere?

- Skole- og barnehagestrukturutredning – vedtatt i planstrategien. Utredningen vil kunne peke på endringer som kan ha konsekvenser for framtidige strategier på oppvekstområdet.

Hva kan/bør utredes nærmere?

- Frafall i videregående – en utredning som fokuserer på lokale tall og årsakssammenhenger. Gjennomføre kvalitative undersøkelser som intervju, ikke bare kvantitative undersøkelser.
- Flyktningetjenesten – en utredning som er grunnlaget for en strategi for bosetting. Skal vi ha mottaksbarnehage/mottaksskole? Hvordan bygger vi kompetanse i organisasjonen og hvordan bruker vi ressursene best?

Saker til behandling

PS 21/4 Saksfremlegg - Opprettelse av AKAN og AKAN utvalgets mandat

SAKSFRAMLEGG

OPPRETTELSE AV AKAN OG AKAN UTVALGETS MANDAT

Kommunedirektørens innstilling:

1. AMU vedtar å opprette AKAN utvalg i Ørland kommune og at AKAN-utvalget er underlagt AMU.
2. Forslag til sammensetning AKAN-utvalget er et partssammensatt underutvalg og arbeidsredskap for AMU. Utvalget består av:
 - En representant fra arbeidsgiversiden i AMU (leder)
 - En representant for arbeidstakersiden i AMU
 - En representant fra bedriftshelsetjenesten
 - HMS-rådgiver (utvalgssekretær og koordinator)
 - En ungdomskontakt fra de ansatte som representerer den yngre generasjonen (18-25 år)
3. AKAN-utvalget velger selv sin leder. AKAN utvalget får mandat til å utarbeide retningslinjer og handlingsplan for AKAN arbeidet i Ørland kommune.

Bakgrunn for saken:

AKAN – Arbeidslivets kompetansesenter for rus- og avhengighetsproblematikk ble etablert i 1963 under navnet Arbeidslivets Komité mot alkoholisme og narkomani som et trepartssamarbeid mellom partene i norsk arbeidsliv (LO, NHO og staten). AKANs formål er å forebygge rus- og avhengighetsproblemer i Norsk arbeidsliv.

Fra Arbeidsmiljøloven §7-1 presiseres at ved virksomheter med 50 ansatte eller mer skal det være arbeidsmiljøutvalg hvor arbeidsgiver, arbeidstaker og bedriftshelsetjenesten er representert. I virksomheter med mellom 20 og 50 ansatte skal det opprettes arbeidsmiljøutvalg når en av partene ønsker det. Arbeidsgiver og arbeidstaker skal ha like mange representanter i utvalget. Representantene for bedriftshelsetjenesten har ikke stemmerett i utvalget. Ved stemmelikhet gjør lederens stemme utslaget. AMU kan opprette underutvalg (i dette tilfellet et AKAN-utvalg)

Utvalget har 2 års funksjonstid, med mulighet for gjenvalg. AKAN-utvalget skal organisere og tilrettelegge AKAN-arbeidet i kommunen. Dette innebærer blant annet å legge til rette for at alle får nødvendig opplæring og informasjon. AKAN-utvalget skal hvert år lage en handlingsplan hvor

rusforebyggende aktiviteter og tiltak beskrives nærmere. AKAN-utvalget rapporterer årlig til AMU om aktiviteter i siste år og handlingsplan for kommende år. AKAN-utvalget behandler ikke personsaker (individuelle AKAN-opplegg).

Administrasjonens vurdering:

Forsking viser at det er variasjon mellom bransjer og sektorer i forhold til alkoholforbruk i Norge, men det er også store variasjoner mellom avdelinger og enheter i en virksomhet. Forskere mener også det er belegg for å si at det generelt er underrapportering av fravær grunnet rusmisbruk og at det faktiske totale fraværet grunnet rusmisbruk er større. I Ørland kommune har vi ca 1000 ansatte, og ansatte gruppen har variasjon i kjønn, alder og sektorer. Det har vært innrapportert få saker som omhandler rus eller spillavhengighet i Ørland kommune, og det vurderes at det kan vært en underrapportering. Med bakgrunn i hva forskningen sier vurderer administrasjonen det som hensiktsmessig med et AKAN-utvalg som skal være en ressurs og jobbe forebyggende med å organisere AKAN arbeidet i Ørland kommune. Utvalget skal være en pådriver for det forebyggende AKAN arbeidet.